

KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY 2019 - 2024

MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 8

Úvod

Prevence kriminality představuje soubor nerepresivních opatření směřujících k předcházení páchaní kriminality, snižování její závažnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů. Zahrnuje všechny aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty, které se zaměřují na ovlivňování kriminogenních podmínek, na potencionální pachatele a na potencionální i faktické oběti trestné činnosti.

Úkolem preventivních opatření je doplňovat působení represivních složek tak, aby byly tyto faktory analyzovány, co nejvíce potlačeny a hl. m. Praha byla místem nevhodným pro páchaní kriminality. V tom je i role městské části, která musí navazovat na výše uvedenou „krajskou“ koncepci schválené Zastupitelstvem hl. města Prahy.

Prioritou městské části je komplexní řešení prevence kriminality na svém území, tvorba specificky zaměřených a vnitřně provázaných programů a projektů vedoucích k informačnímu propojení a integraci sociálních a krizových služeb.

Obecné cíle, faktory, nástroje a aktéři preventivní politiky městské části Praha 8

- Snižování rozsahu a závažnosti kriminality
- Minimalizace podmínek umožňujících páchaní kriminality
- Zvyšování pocitu bezpečí občanů a návštěvníků městské části
- Začleňování prevence kriminality do priorit dalších oblastí řízení a organizace městské části • Posilování právního vědomí společnosti
- Objekty prevence kriminality
- Kriminogenní faktory (sociální prostředí, příčiny a podmínky kriminality)
- Potenciální či skuteční pachatelé trestné činnosti
- Potenciální či skutečné oběti trestné činnosti

- Sociální prevence – představuje aktivity ovlivňující proces socializace a sociální integrace a aktivity zaměřené na změnu nepříznivých společenských a ekonomických podmínek, které jsou považovány za primární příčiny páchaní trestné činnosti.

- Situační prevence – je tvořena aktivitami (opatření) pro dosažení minimalizace kriminogenních podmínek. Prostřednictvím opatření režimové, fyzické a technické ochrany se snaží např. o omezování příležitostí k páchaní trestné činnosti, zvyšování rizika dopadení pachatele a snižování zisků z trestné činnosti.

- Prevence viktimitnosti a pomoc obětem trestných činů – soubor konceptů bezpečného chování, diferencovaného s ohledem na různé kriminální situace a psychickou připravenost ohrožených osob. V praxi se jedná o aktivity skupinové i individuální zdravotní, psychologické a právní poradenství; trénink v obranných strategiích a propagaci technických možností ochrany před trestnou činností. Užívá metody sociální i situační prevence, a to podle míry ohrožení na primární, sekundární i terciární úrovni. Úrovně preventivních aktivit.

DRUHY PREVENCE (FORMY)

- Primární prevence – aktivity v této oblasti zahrnují především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené zejména na nejširší veřejnost. Zvláštní pozornost je zaměřena na pozitivní ovlivňování příslušných hodnotových měřítek zejména dětí a mládeže (využívání volného času, možnosti kulturního, sportovního vyžití, předkládání odborných a adekvátních informací, seznámení i s trestnou odpovědností apod.). Těžiště primární prevence spočívá v rodinách, ve školách a v rozšířených aktivitách příslušných orgánů a institucí.

- Sekundární prevence – se zabývá rizikovými jedinci a skupinami osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli nebo oběťmi trestné činnosti (specializovaná sociální péče), na sociálně patologické jevy (např. drogové a alkoholové závislosti, záškoláctví, gamblerství, vandalismus, interetnické konflikty, dlouhodobá nezaměstnanost) a příčiny kriminogenních situací.

- Terciární prevence – spočívá v resocializaci kriminálně narušených osob (pracovní uplatnění, rekvalifikace, sociální a rodinné poradenství, pomoc při

získávání bydlení apod.). Jejím cílem je udržet dosažené výsledky předchozích intervencí a rekonstrukce nefunkčního sociálního prostředí. městské části.

Povinnosti městské části pro udělování dotací ze státního rozpočtu

Městské části, která se chtějí ucházet o dotaci ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Programu prevence kriminality MV, **jsou povinny** plnit níže uvedené podmínky vycházející z doporučení Strategie pro zařazení kraje nebo obce do systému prevence kriminality na krajské nebo lokální úrovni.

- 1) Zajistit institucionální předpoklady k podání žádosti o státní účelovou dotaci MV a realizaci projektů hl. m. Prahy nebo městské části:
- 2) vytvoření pracovní skupiny prevence kriminality, ve které jsou zastoupeni pracovníci, kteří se problematikou bezpečnosti, veřejného pořádku a sociálně patologickými jevy profesionálně zabývají.
- 3) Na úrovni hl. m. Prahy tuto roli plní Komise Rady hl. m. Prahy pro prevenci kriminality a pro udělování grantů v oblasti prevence kriminality na území hl. m. Prahy, Na úrovni MČ Praha 8 toto plní komise pro bezpečnost a veřejný pořádek.
- 4) Pověření pracovníka zodpovědného za prevenci kriminality - koordinátor prevence kriminality.
- 5) Zpracovat svůj strategický dokument zaměřený na oblast prevence kriminality hl. m. Prahy nebo městské části a bezpečnostní analýzy.

Lokální úroveň (úroveň městské části)

Města a obce (městské části v hl. m. Praze), shodně jako kraje, budou postupovat v oblasti prevence kriminality v samostatné působnosti. Tvoří základní úroveň, na které bude prakticky naplňována Strategie ve většině svých cílů. Na obcích leží váha praktického výkonu projektů, aktivit a opatření prevence kriminality.

Koncepce prevence kriminality městské části Praha 8 „Koncepce prevence kriminality městské části Praha 8 na léta 2019 až 2024“ (dále jen „Koncepce“) si klade za cíl zvyšovat pocit bezpečí občanů, snižovat míru a závažnost trestné činnosti a podpořit fungování efektivního a koordinovaného systému prevence kriminality v městské části. Koncepce vychází z vládní Strategie a navazuje na Koncepci prevence kriminality hl. m. Prahy.

Tato koncepce slouží především k:

- *stanovení základních principů a cílů městské části Praha 8 v oblasti prevence kriminality a stanovení priorit*
- *vymezení institucionálního a organizačního rámce prevence*
- *iniciování a propojování aktivit veřejné správy, státních organizací, nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“), dobrovolnických organizací, soukromých subjektů a občanských iniciativ na všech úrovních realizace politiky v oblasti prevence kriminality.*

Definování priorit:

Priority spočívají ve snižování majetkové a násilné kriminality, v eliminaci kriminálně rizikových a nežádoucích jevů, v omezování příležitostí k páčání trestné činnosti, ve zvyšování rizika pro pachatele, že bude dopaden, a v informování občanů o legálních možnostech ochrany před trestnou činností. Priority jsou stanoveny s ohledem na výstupy analýzy kriminality Policie ČR.

Cílovými skupinami, jimž bude věnována zvýšená pozornost, jsou děti a mládež ohrožená sociálně patologickými jevy nebo již s kriminální zkušeností, senioři, oběti trestných činů, osoby se zdravotním a tělesným postižením, sociálně vyloučené komunity, prvopachatelé a recidivisté. Pozornost bude věnována i nejširší veřejnosti z řad občanů.

Cíl bude kladen na zvyšování informovanosti obyvatel o možnostech ochrany před nejčastěji se vyskytujícím druhům kriminality, na zvyšování právního vědomí dětí a mládeže, na snižování trestné činnosti mládeže, na preventivní aktivity zaměřené na seniory a osoby se zdravotním a tělesným postižením a na podporu prevence zejména majetkové a násilné kriminality ve vytipovaných lokalitách.

Nedílnou součástí bude pravidelné vyhodnocování a hodnocení efektivity realizovaných projektů, s cílem zaměřit se nejen na efektivní využívání finančních prostředků, ale důrazněji i na obsah a formu preventivních aktivit.

Primární prevence

Práce s mládeží. Jedná se o kontaktní sociální práci s dětmi a mládeží, preventivní působení proti sociálnímu vyloučení, pomoc při zvládnání obtížných životních situací, aktivní překonávání omezujících životních podmínek, preventivní

působení proti sociálně patologickým jevům. Je důležitá velmi úzká spolupráce s metodikou prevence na základních školách

Realizátor: starosta, radní pro bezpečnost, radní pro školství, školská zařízení, Odbor sociálních věcí, OSPOD, NNO, Policie ČR, Městská policie

Průběžně Informování občanů

Zahrnuje informování veřejnosti o nejčastějších typech trestné činnosti, o způsobech jejich páchaní a o místech a časech jejich výskytu; zaměření zejména na kapesní krádeže, vykrádání a krádeže aut, bezpečnost v MHD; cíleně zaměřené přednášky – poskytování rad, návodů a doporučení ke zvýšení bezpečí majetku a osob; informační materiály. Využívání městského tištěného měsíčníku Osmička a reklamních ploch v majetku MČ Praha 8 – lavičky k propagaci těchto přednášek.

Realizátor: MČ Praha 8, radniční periodikum Osmička, komise pro bezpečnost a veřejná pořádek, NNO, komise pro školství, sociální komise, komise pro zdravotnictví

Vzdělávání

Cílem je zvyšování právního vědomí dětí a mládeže, rodičů a profesionálů pracujících s mládeží; zprostředkování informací o sociálně patologických jevech a rizikovém chování, o prevenci školního násilí; podpora preventivních programů Městské policie hl. m. Prahy a Policie ČR zaměřené na vybrané cílové skupiny. Školení metodiků prevence ve školských zařízeních a odpovědných osob - zaměstnanců MČ Praha 8

Realizátor: školská zařízení, Komise pro kulturu a sport, Odbor sociálních věcí, OSPOD Městská policie, Policie ČR, NNO

Posílení odborné kompetence koordinátora prevence kriminality MČ Praha 8

Cílem je zapojit se do připravovaného vzdělávacího programu, jehož cílem bude odborná příprava koordinátorů prevence kriminality městských částí pro efektivnější přípravu a realizaci programů prevence kriminality na místní úrovni.

Realizátor: Hl. m. Praha, koordinátor městské části Praha 8, Odbor sociálních věcí, NNO, komise pro bezpečnost a veřejný pořádek MČ Praha 8

Sekundární a terciární prevence (resocializace, sanace)

Podpora a pomoc obětem trestných činů a osobám ohroženým domácím násilím. Využití bytového fondu MČ Praha 8, konzultační činnost s odborem sociálních věcí, úzká spolupráce s NNO.

Realizátor: Odbor sociálních věcí, OSPOD, NNO, subjekty poskytující pomoc obětem trestné činnosti a další orgány státní správy, MČ Praha 8.

Programy sociální prevence.

Jedná se o podporu programů z oblasti sociální prevence směřované k osobám sociálně vyloučeným a osobám sociálním vyloučením ohroženým. Zde je důležitá provázanost s NNO.

Realizátor: NNO, Odbor sociálních věcí, MČ Praha 8, komise pro bezpečnost a veřejný pořádek.

Probační programy a resocializační programy určené prvopachatelům i osobám po návratu z výkonu trestu odnětí svobody.

Jedná se o podporu programů zaměřených na začlenění osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody zpět do společnosti, probačních programů zaměřených na mladistvé i dospělé pachatele a resocializační programy směřované na prvopachatele. Tyto programy musí vytvořit MČ Praha 8 v závislosti na dotačním systému hlavního města.

Realizátor: městská část Praha 8 ve spolupráci s Probační a mediační služba ČR, Odbor sociálních věcí, NNO, a další orgány státní správy

Situační prevence

Jedná se o budování MKS a rozšiřování již stávajících systémů; opatření znesnadňující páchaní trestné činnosti; osvětlení a oplocení rizikových lokalit; vytváření bezpečných zón a lokalit; komplexní zabezpečování parkovišť proti krádežím vozidel a věcí z vozidel; opatření proti majetkové trestné činnosti a režimová opatření proti násilné kriminalitě (např. změna urbanistického vzhledu); rozšiřování poplachového monitorovacího systému (dále jen „PMS“); podpora napojení na pult centrální ochrany včetně aktualizace softwarového vybavení.

MKS – městský kamerový systém

Budování MKS je jednou z priorit městské části v oblasti situační prevence. Očekávaný dopad jeho existence na zajištění veřejného pořádku a snížení, resp. objasnění, kriminality.

- významným přínosem MKS je zejména v oblasti prevence kriminality již pouhá instalace kamer, která se odráží ve snížení nápadu trestné činnosti ve sledovaných lokalitách

Zajištění financování:

Aktivita budou financovány částečně z prostředků rozpočtu hl. m. Prahy na granty prevence kriminality, dále ze státní účelové dotace.

Dlouhodobé kontinuální preventivní programy zaměřené na sociálně patologické jevy v oblasti školství (týkající se, mimo jiné, i prevence kriminality) mohou být financovány z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstva vnitra. Další finanční prostředky je možné postupně čerpat z fondů EU, které jsou určeny do oblasti preventivních aktivit, dále od sponzorů a podnikatelských subjektů.

Hlavní problémy, cíle a návrhy řešení:

Obecné problémy

- **Majetková trestná činnost** (např. krádeže vloupáním do bytů, rodinných domů a ostatních objektů, krádeže prosté – krádeže věcí z aut, krádeže automobilů a jejich součástí; kapesní krádeže; podvody; neoprávněné držení platební karty apod.) Rizikovou skupinou jsou senioři, trestné činy páchané na seniorech lze zpravidla zařadit do jedné ze dvou oblastí – majetková kriminalita nebo násilná kriminalita. V posledních letech se velmi často senioři stávají cílem podvodů, ve kterých jde o nabízení zjevně nevýhodných produktů nebo služeb, případně přímo lživých tvrzení o nutnosti půjčky peněz pro člověka v nouzi.

Měně častým, ale velmi nebezpečným jevem je také fyzické nebo psychické násilí páchané na seniorech. Může jít jak o krádeže či loupeže v bytech starších osob, tak o systematické a dlouhodobé týrání ze strany příbuzných či známých.

- **Násilná trestná činnost** (loupeže; šikana; násilná trestná činnost páchaná na veřejných prostranstvích a spáchaná pod vlivem návykových látek, kriminalita spojená s konáním sportovních utkání apod.)

- **Trestná činnost směřující proti dětem, rodině a lidské důstojnosti** (týrání svěřené osoby, obchodování lidmi, ohrožování mravní výchovy mládeže, pohlavní zneužívání, znásilnění, kyberšikana, sexuální zneužívání prostřednictvím sociálních sítí apod.) Současným trendem se stává kriminalita

na internetové síti. Zde by MČ Praha 8 měla přistupovat ve věci prevence s prioritou, především k:

Podvodná jednání

Nejčastějším dokladovaným jednáním je přečin Podvod dle ust. § 209 trestního zákoníku, kdy není neobvyklý ani souběh s Neoprávněným přístupem k počítačovému systému a nosiči informací dle ust. § 230 trestního zákoníku. Mezi tyto skutky lze zařadit podvodné e-shopy, které vznikají pod záminkou vylákání finančních prostředků a po krátké existenci takový e-shop zaniká. Současně jsou finanční prostředky zpravidla vyvedeny mimo území našeho státu za účelem anonymizace finančních toků, případně jsou využívány virtuální měny. Obdobný je postup v rámci podvodných inzerátů (prodej automobilů, elektroniky, živých zvířat nebo třeba i pronájmy bytů), sbírek a v neposlední řadě také jednání známé jako tzv. nigerijské podvody. Do daného jednání lze zahrnovat také podvody prostřednictvím podvržených emailů nebo krádeže peněz z bankovních účtů.

Hacking

Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací dle ust. § 230 trestního zákoníku je trestným činem, který je využitelný pro většinu jednání označovaného jako tzv. hacking, narušování dat, narušování systému a v neposlední řadě i zneužívání zařízení. Nejtypičtějším příkladem, který bývá prošetřován, je jednání pachatele, který překoná zabezpečení počítačového systému a získá přístup k údajům oběti, s nimiž může dále libovolně nakládat. Součástí těchto jednání bývá mimo jiné šíření škodlivých kódů, implementace tzv. backdoorů do volně přístupných software atp.

Stále častější formou je napadení emailových účtů, účtů na sociálních sítích, účtů internetového bankovníctví, které má za následek průnik do soukromí, získávání citlivých informací s možností jejich poškození či zničení nebo získání finančního prospěchu. S tím souvisí i další navazující trestná činnost (vydírání, nebezpečné pronásledování, krádeže z účtů, podvody). Součástí tohoto druhu trestné činnosti jsou i kybernetické útoky (např. DDoS) nebo vydírání prostřednictvím ransomware. Další formou může být i porušení tajemství dopravovaných zpráv dle ust. § 182 trestního zákoníku, jehož nejčastější projev bývá označován jako sniffing, kdy pachatel zachytává probíhající komunikaci v síti a získává tak citlivé údaje nejen o provozu, ale i obsahu.

Děje se tak často na nezabezpečených wi-fi připojeních, na straně zmanipulovaných emailových serverů a poslední dobou i napadením domácích routerů. Pachatelé se pak dostávají k citlivým údajům, jako jsou hesla, platební údaje či citlivý osobní případně intimní obsah, který pak využívají k nátlaku na oběť se snahou o vlastní finanční obohacení nebo poškození.

Podvodné e-shopy

Obliba nákupů přes internet prostřednictvím e-shopů neustále roste. Vzrůstající tendenci mají jak počty provedených nákupů, tak i objem tržeb internetových obchodů. Nakupování přes internet je rychlé, mnohdy za výhodnější cenu než v kamenném obchodě a s možností doručení na adresu, kterou uvede zákazník. Přesto by kupující měli být opatrní zvláště při nakupování u neověřených e-shopů, při neobvykle nízké ceně zboží a především při požadavku e-shopu na platbu předem (u podvodných obchodů zpravidla jediná možnost platby). V poslední době se objevují případy nabídek brigády spočívající v zakládání inzerátů případně přeposílání plateb, kde figurují naivní oběti. Tyto osoby pak pro pachatele zakládají bankovní účty, na které jsou přeposílány platby z podvodných e-shopů a následně jsou finanční prostředky přeposílány či jiným způsobem předávány pachatelům. Svým jednáním se však tyto brigádníci dopouštějí sami trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti, kterého se lze dopustit i nedbalostním jednáním dle ust. § 217 trestního zákoníku.

Mravnostní trestné činy

Ohrožování výchovy dítěte dle ust. § 201 trestního zákoníku, Šíření pornografie dle ust. § 191 trestního zákoníku, Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií dle ust. § 192 trestního zákoníku, Zneužití dítěte k výrobě pornografie dle ust. § 193 trestního zákoníku, Účast na pornografickém představení dle ust. § 193a trestního zákoníku a v neposlední řadě Navazování nedovolených kontaktů s dítětem dle ust. § 193b trestního zákoníku.

V takových případech dochází ke kontaktování dětí mladších 18 let ve snaze získat jejich intimní fotografie či videa, případně je vylákat na osobní schůzku. Nejčastějším prostředím pro kontakt jsou chaty, sociální sítě a online hry. Takto získané materiály jsou pak šířeny či směřovány v uzavřených diskusních fórech, emailovými zprávami nebo P2P sítěmi. Do této skupiny patří i delikty směřující

vůči zletilým osobám, jako např. kuplířství, sexuální nátlak, obchodování s lidmi, atd..

Trestné činy proti autorskému právu

Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi dle ust. § 270 trestního zákoníku spočívá zejména ve sdílení hudebních skladeb, filmů a softwaru v rozporu s autorským právem šířeným v rámci webových velkokapacitních úložišť nebo P2P sítí. Jde o preventivní působení v této oblasti a informovat o možných rizicích a orientaci v legislativě.

Násilné projevy a hate crime

Do této kategorie spadají trestné činy jako např. vydírání dle ust. § 175 trestního zákoníku, Nebezpečné vyhrožování dle ust. § 353 trestního zákoníku, Nebezpečné pronásledování (známé také pod pojmem stalking) dle ust. § 354 trestního zákoníku nebo také Šíření poplašné zprávy dle ust. § 357 trestního zákoníku, kdy všechny tyto skutky při využití informačních technologií nabývají vyšší míry anonymity. Za tímto účelem jsou využívány anonymizační servery nebo služby, např. proxy servery, tor síť, VPN atp. Sem patří i extremistické projevy mající povahu trestného činu Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle ust. § 355 trestního zákoníku, Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle ust. § 356 trestního zákoníku a další. Na zahraničních serverech jsou vytvářeny webové stránky s extrémně pravicovou či levicovou tematikou, které podněcují k nenávisti, diskriminaci nebo i vyzývají k násilí vůči menšinovým skupinám obyvatel či politickým uskupením. Dalším projevem jsou pak i smyšlené profily na sociálních sítích a diskuse k různým článkům v médiích.

• **Další trestná činnost:**

•Týrání zvířat

Zda je zvíře týráno či ne, posuzuje z odborného hlediska krajská veterinární správa (jedinou výjimkou je porušení povinností chovatele – nezabezpečení zvířete před únikem), příslušná rozhodnutí (o pokutě, o nápravných opatřeních) pak vydává orgán obce s rozšířenou působností. V případě, že podmínky chovu či jednání chovatele neodpovídají potřebám zvířete, může být zvíře rozhodnutím orgánu obce s rozšířenou působností odebráno a umístěno do náhradní péče (do péče jiné osoby). Náklady s tím spojené hradí ze zákona chovatel, kterému bylo

zvíře odebráno. Zde je třeba vždy postupovat ve spolupráci s Policií ČR, veterinární správou hl.m.Prahy

- Vandalismus
- Korupce
- Protiprávní jednání páchaná v okolí heren, restaurací, klubů
- Protiprávní jednání v lokalitách, kde se soustřeďují sociálně vyloučené osoby, přestupky v oblasti občanského soužití apod.)
- Krádeže motorových vozidel
- Krádeže jízdních kol, elektrokol
- Trestné činy páchané na seniorech
- Vandalismus a trestná činnost páchaná mladistvými pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek
- Krádeže prosté

Z této oblasti jsou nejpočetnějšími krádeže věcí z motorových, kapesní krádeže a krádeže v bytech a jiných objektech. Významný podíl na počtu skutků v oblasti krádeží prostých však zastávají i krádeže součástek z aut a krádeže vozidel.

Opatření:

- pravidelné besedy, proškolení a preventivní programy s tematikou bezpečného chování a ochrany majetku pro děti, mládež a občany v MČ Praha 8 a to minimálně jedenkrát za školní rok.
- preventivní programy zaměřené na cílovou skupinu seniorů s tematikou nebezpečí podomního prodeje, uzavírání nevýhodných smluv a podvodných nabídek zboží, a to minimálně jedenkrát rok.
- komunitní terénní práce zaměřená na neorganizovanou mládež a osoby ohrožené sociálním vyloučením
- zvýšení informovanosti obyvatel MČ o ochraně majetku (letáky, cedule „Auto není trezor“, pravidelné články v měsíčníku Osmička)
- budování a využívání MKS, zejména v místech s větším nápadem majetkové a násilné trestné činnosti

- kontroly odpovědných orgánů v místech, kde dochází k prodeji kradených věcí (zastavárny, bazary) na základě doporučení komise pro bezpečnost a veřejný pořádek.
- prostřednictvím médií a partnerů apelovat na osobní odpovědnost dbát na zajištění majetku.

Cíle a nástroje:

- zviditelnit preventivní politiku prevence kriminality městské části Praha 8
- zvýšit povědomí veřejnosti o možnostech osobní ochrany a ochrany majetku • cíleně oslovovat rizikové skupiny osob
- zajistit komplexní, systematické a dlouhodobé působení v oblasti preventivních aktivit (kampaně)
- Vytvořit systém spolupráce úrovně hl. m. Prahy a městských částí Praha 1 – 22
- využívat zkušeností zahraničních evropských metropolí
- způsob vyhodnocení (indikátory úspěšnosti stanovených cílů a priorit)
- statistické údaje o trestné činnosti a přestupcích – majetková kriminalita
- výstupy z MKS
- průzkumy veřejného mínění (Analýza pocitu bezpečí)
- počet oslovených cílových skupin
- statistické údaje o struktuře pachatelů trestné činnosti (nezletilí, mladiství, recidivisté)

Každoročně budou předkládány hodnotící zprávy o naplňování Koncepce a o realizovaných preventivních opatřeních Radě MČ a Zastupitelstvu MČ. Součástí každoročního hodnocení budou i návrhy konkrétních opatření (projektů) nutných k působení na konkrétní jevy, zaměřených na konkrétní aktuální problémy v oblasti kriminality v městské části.

Zapojení partnerů do systému prevence kriminality na území MČ Praha 8

Komise Rady hl. m. Prahy pro prevenci kriminality a pro udělování grantů v oblasti prevence kriminality na území hl. m. Prahy

- poradní orgán Rady hl. m. Prahy
- provádí výběrová řízení projektů v oblasti prevence kriminality
- připravuje a doporučuje materiály v oblasti prevence kriminality pro jednání Rady hl. m. Prahy a Zastupitelstva hl. m. Prahy
- předkládá Radě hl. m. Prahy návrhy realizace opatření v oblasti prevence kriminality dle aktuální situace
- zajišťuje propojení aktivit prevence kriminality hl. m. Prahy s celorepublikovými aktivitami

Oddělení prevence odboru zdravotnictví, sociální péče a prevence Magistrátu hl. m. Prahy – koordinátor prevence kriminality

- na základě analýz zpracovává střednědobou koncepci preventivní politiky hl. m. Prahy, navrhuje priority, připravuje krajské preventivní programy a navrhuje vhodná preventivní opatření
- připravuje podklady pro Komisi Rady hl. m. Prahy pro prevenci kriminality a pro udělování grantů v oblasti prevence kriminality na území hl. m. Prahy; Radu hl. m. Prahy a Zastupitelstvo hl. m. Prahy
- zpracovává koncepční materiály a programy prevence kriminality hl. m. Prahy
- spolupracuje se zástupci státní správy a samosprávy, Policií ČR, Městskou policií hl. m. Prahy, ostatními odbory Magistrátu hl. m. Prahy a s dalšími subjekty na území hl. m. Prahy, které působí v oblasti prevence kriminality, a poskytuje jim odborné konzultace
- zajišťuje metodickou, konzultační a organizační činnost pro městské části a další spolupracující subjekty na území hl. m. Prahy
- zajišťuje medializaci preventivních aktivit

Koordinátoři prevence kriminality

Na úrovni městských částí Praha byla vytvořena síť koordinátorů prevence kriminality, kteří se aktivně podílejí na aktivitách jednotlivých městských částí v

této oblasti. Spolupracují s hl. m. Prahou, a jsou nedílnou součástí při realizaci programu prevence kriminality hl. m. Prahy. Podílejí se na posuzování projektů, které jsou přijímány k financování z rozpočtu hl. m. Prahy a ze státní účelové dotace v rámci programu prevence kriminality.

Úkoly koordinátorů prevence kriminality:

- jsou poradním orgánem koordinátora prevence kriminality hl. m. Prahy
- zajišťují propojení preventivních programů jednotlivých městských částí
- zajišťují kontrolu efektivity realizovaných programů
- spolupracují s organizacemi poskytujícími služby na úseku prevence kriminality

Městská policie

Na úrovni hlavního města Prahy je spolupráce směřována na řešení problémů a potřeb celoměstského charakteru.

Zaměřuje se na vzájemnou komunikaci se všemi kategoriemi občanů, po které je důležitá dostupnost informací o možnostech a způsobech ochrany před nejčastěji se vyskytujícími druhy kriminality a sociálně patologických jevů.

Jde především o preventivní aktivity v oblasti sociální i situační prevence na úrovni primární a sekundární prevence.

Stěžejní náplní může být přednášková činnost ve školských zařízeních a subjektech zabývajících se volnočasovými aktivitami dětí a mládeže. Nepostradatelná je i hlídková činnost na veřejném prostranství (hřiště, parky, zastávky metra).

Policie ČR

Je partnerem při zpracování analýz trestné činnosti a při formulování návrhů řešení identifikovaných problémů. Podílí se na tvorbě koncepce prevence kriminality včetně stanovení priorit, jimž je třeba se na místní úrovni zabývat. Zástupci Policie ČR jsou stabilními členy pracovních skupin a výběrových komisí.

NNO (nestátní neziskové organizace) a církevní právnické osoby

Role NNO je významná zejména v oblasti sociální prevence. Ve spolupráci s orgány veřejné správy se podílejí na plánování a realizaci opatření, na jejich vyhodnocování a na zvyšování kvality a efektivity jimi realizovaných služeb, které jsou finančně zajišťovány z veřejných zdrojů.

ÚMČ Praha 8 spolupracuje se spolky, které poskytují v MČ Praha 8 terénní službu sociální prevence pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Potřebnost této služby, vzhledem k negativním trendům ve společnosti (nezaměstnanost, ztráta bydlení, finanční tíseň jedinců i rodin, experimentování s drogami, užívání návykových látek

Komunitní terénní program vychází z komplexního přístupu v komunitách, je založen na spolupráci s obcí, Policií ČR a dalšími subjekty působícími v lokalitě (školy, dětské domovy, organizace zabývající se zájmovými aktivitami aj.).

Cílem služby je snižovat dopady sociálně negativních jevů na život v lokalitě, vyhledávat osoby ohrožené sociálním vyloučením, motivovat je k aktivnímu řešení své situace a k včasnému využití návazných služeb, identifikovat rizikové situace v rámci komunity a řešit je ve spolupráci s partnery. Jedním z hlavních přínosů terénní práce je aktivní vyhledávání klientů a práce s nimi v jejich přirozeném prostředí.

Díky tomu se podaří kontaktovat osoby, které by jinak žádnou instituci samy nevyhledaly, a následně je motivovat ke změně rizikového chování, navázat je pro další práci ve spektru služeb. Může se jednat o nepříznivé sociální situace, které již nastaly, probíhající, nebo o ty, které mohou nastat v blízké budoucnosti. Terénní služba je tedy významným prvkem v rámci sociální prevence. Specifikem terénní práce s osobami ohroženými sociálním vyloučením je, že setkání s terénním pracovníkem může být pro jedince prvním kontaktem s odbornou pomocí realizovanou na základě partnerského přístupu. Jedinec dosud žádnou odbornou pomoc nevyhledal, nebo alespoň ne na základě svého dobrovolného zájmu. Přínosem tedy je, že terénní pracovník předává rizikovým a ohroženým jedincům i skupinám zkušenost, že odborná pomoc a zájem nemusí být vždy pouze omezujícím, dozorujícím a normativním přístupem. Poskytování kvalitní komunitní terénní práce je dlouhodobý proces.

Terénní pracovník musí dobře znát svou lokalitu a zároveň musí lokalita znát svého terénního pracovníka. Jedná se především o dlouhodobé navazování kontaktů s ohroženými lidmi a získávání důvěry.

Komerční sektor Komerční sektor se může podílet na přípravě i realizaci preventivních programů, na vzdělávání pracovníků v preventivní oblasti, na výzkumné i evaluační činnosti. Foudraising a donorství (dárcovství) – MČ Praha 8 může na základě doporučení komise pro bezpečnost a veřejný pořádek

zaštitovat donorství firem a společností směrem k důležitým aktérům, například k terénní sociální práci v rámci NNO.

Občané

Občané jsou důležitým partnerem v oblasti prevence kriminality, poskytují informace o úspěšnosti realizovaných preventivních opatřeních, nakolik se cítí bezpečně a jak se snížily či zvýšily jejich obavy z kriminality. Občané vyjadřují své názory na metody předcházení trestné činnosti a na opatření, která by měla být přijímána k potírání sociálně patologických jevů a kriminality. Role občanů je nezastupitelná při ochraně osobního majetku a zdraví a při jejich participaci na preventivních aktivitách.

Možné zdroje financování:

- fondy EU - dle operačních programů
- Ministerstvo vnitra – státní účelová dotace v rámci programu prevence kriminality hl. m. Prahy
- rozpočet hl. m. Prahy – prostřednictvím grantů prevence kriminality
- Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo vnitra, BESIP
- rozpočet MČ Praha 8
- komerční sektor, foudraising, donorství

Zdroje, legislativa, koncepce, ze kterých čerpáme a na které navazujeme:

Koncepce vychází z vládní Strategie* a navazuje na Koncepci prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2017 až 2021**.

* Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020 (USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 25. ledna 2016 č. 66

** Usnesení Rady HMP č. 3143 ze dne 13.12.2016

Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016-2020

Vláda svým usnesením č. 66 ze dne 25. ledna 2016 schválila „Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020“ (dále jen „Strategie“), ze které vyplynulo doporučení zajistit realizaci systému prevence kriminality pro toto období. Systém prevence kriminality v České republice je založen na třech úrovních:

- republiková – vláda ČR, Republikový výbor pro prevenci kriminality, ministerstva a další státní instituce,
- krajská – krajské úřady,
- lokální – samosprávy měst a obcí. Celý systém prevence kriminality a roli jednotlivých subjektů v něm znázorňuje následující schéma:

Navazuje na předchozí strategii z let 2012-2015. Strategie vychází z priorit daných Programovým prohlášením vlády ČR, aktuálních analýz a poznatků i ze zkušeností a příkladů dobré praxe, inspiruje se také zahraničními strategiemi a pozitivními zkušenostmi. Komplexně se věnuje všem subjektům a metodám preventivní práce, uplatňuje proaktivní, koordinovaný a multidisciplinární přístup při řešení problémů.

Program prevence kriminality v České republice

Dotační program prevence kriminality (dále jen „Program“) je významným nástrojem podpory prevence kriminality v České republice. Program vyhláší (včetně jeho podmínek) každoročně Ministerstvo vnitra, a to zejména na podporu konkrétních projektů a programů obcí a krajů a dále na podporu národních specifických projektů. Program vždy reflektuje priority a cíle stanovené aktuální Strategií prevence kriminality.

Analytický přístup a sdílení dat

Jádrem každého přístupu je analýza. Bez ní není možné vytvářet ani kriticky vyhodnocovat data, porozumět problematice ani se adekvátně rozhodovat. V rámci analýzy kriminality, je při dostupnosti potřebných dat, nástrojů a kvalifikovaných analytiků pro práci s nimi možné vytvářet i odhady předpokládaného vývoje kriminality, tzv. predikce, a v návaznosti na to vypracovávat i efektivní strategie prevence.

V posledních letech začalo i v České republice docházet k zavádění analytických přístupů a nástrojů, a to jak na úrovni Policie ČR, tak obcí a obecních policií, k čemuž významně přispívají i dotační prostředky Programu prevence kriminality a projekty Ministerstva vnitra a Policie ČR zaměřené na prostorové analýzy.

Všechny tyto aktivity jsou zatím spíše ve fázi zjišťování možných přínosů a pilotního testování. Proto funkční období Strategie by se již mělo nést v duchu dokončování pilotních aktivit a následného zavádění ověřených přístupů a postupů v rámci Policie ČR, obcí a obecních policií v celé České republice.

Odborné vzdělávání

Odborná kvalifikace a specializované průběžné vzdělávání v oblasti prevence kriminality u všech subjektů, které se na tvorbě preventivní politiky a preventivních aktivit podílejí, je nezbytnou součástí efektivně fungujícího systému. Týká se to všech úrovní systému, tedy celorepublikové, regionální.

Osvěta a informační aktivity

Osvěta patří v oblasti prevence kriminality mezi základní metody práce s veřejností, a to jak v rámci opatření prevence primární (informování nejširší veřejnosti), sekundární (informování cílené na ohrožené skupiny potenciálních obětí či pachatelů) i terciární (práce s konkrétními oběťmi či pachateli). Informace se mohou týkat stavu a vývoje kriminality obecně, rizikových lokalit, konkrétních typů rizik a ohrožení dopadajících na danou cílovou skupinu, možností a způsobů ochrany před kriminalitou a jinými sociálně patologickými jevy. Osvětové a informační aktivity musí realizovat, s ohledem na svou působnost, všechny subjekty, které se prevencí kriminality zabývají.

Legislativa

V letech 2012 až 2014 byla ve spolupráci s Institutem pro kriminologii a sociální prevenci (IKSP) zpracována analýza potřebnosti právní úpravy prevence kriminality, zejména s ohledem na potřebnost samostatného zákona o prevenci kriminality. Ze shromážděných dat, podnětů, stanovisek a uskutečněných diskusí vyplynula řada podnětů k legislativní úpravě, zejména s cílem pevněji ukotvit roli jednotlivých subjektů působících v prevenci kriminality v rámci právního řádu ČR, posílit jejich spolupráci a zajistit dlouhodobost a stabilitu preventivní politiky, a to i v oblasti financování preventivních aktivit.

Vzhledem k tomu, že se v této otázce nepodařilo nalézt shodu, uzavřel Republikový výbor tuto problematiku doporučením postupovat cestou dílčích novelizací stávajících právních předpisů, které upravují preventivní činnosti nebo postavení subjektů, jež se na prevenci kriminality podílejí, s cílem vytvořit stabilnější a efektivnější podmínky pro prevenci kriminality a zároveň více začleňovat témata prevence kriminality do strategických dokumentů vlády České republiky týkajících se trestní politiky.

Mezinárodní spolupráce

Česká republika se v oblasti mezinárodní spolupráce na poli prevence kriminality soustředí především na zastoupení v nejdůležitějších světových a evropských orgánech zastřešujících tuto spolupráci a udávajících směr preventivní politiky. Spolupráce a zapojení do činnosti mezinárodních organizací se také ukazuje jako velmi dobrý zdroj pro čerpání pozitivních zkušeností a osvědčených řešení. Hlavní těžiště mezinárodních aktivit spočívá ve spolupráci v rámci Evropské unie. Ministerstvo vnitra reprezentuje ČR v Evropské síti prevence kriminality (European Crime Prevention Network, EUCPN), v rámci které jsou stanovovány úkoly členskými zeměmi prostřednictvím víceleté strategie s cílem posílit roli prevence kriminality a zefektivnit preventivní aktivity v rámci celé Evropské unie. Evropská síť prevence kriminality také každoročně vyhlašuje soutěž o Evropskou cenu prevence kriminality (European Crime Prevention Award, ECPA), které se ČR aktivně od svého vstupu do EU účastní.

Věda, výzkum, inovace

Preventivní politika státu, krajů a obcí musí vedle znalostí a zkušeností preventivních pracovníků vycházet z konkrétních a přesných dat. Tato data jsou jednak shromažďována a analyzována v rámci běžné činnosti subjektů podílejících se na prevenci kriminality, avšak v mnoha případech rozsah potřebných dat a způsob jejich interpretace přesahují možnosti těchto subjektů. V takových případech je potřebné využívat vědecko-výzkumných kapacit na podporu rozhodování v oblasti preventivní politiky.

Výzkumy

Souběžně s komplexními výzkumy jsou realizovány i výzkumy dílčí, věnující se konkrétním problematikám, typům trestné činnosti, obětí, pachatelů, systému trestní politiky státu, efektivitě realizovaných programů a projektů atd.

Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy

na léta 2017 až 2021 (dále jen „Koncepce“) vychází z vládní Strategie a navazuje na Koncepci prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2013 až 2016.

Hlavní město Praha postupuje při organizování preventivní politiky v samostatné působnosti, dle doporučení Strategie prevence kriminality ČR, která krajům k jejich činnosti určuje podmínky, nastavuje pravidla a poskytuje metodickou, koordinační a finanční podporu.

Při absenci zákonné úpravy prevence kriminality je angažovanost krajů v preventivní politice jejich dobrovolným a nevymahatelným rozhodnutím.

Na této úrovni je prioritním úkolem iniciovat a podporovat rozvoj preventivních aktivit, nastavovat priority a určovat lokální potřebnost realizace preventivních opatření, získávat státní účelovou dotaci pro své záměry a hodnotit realizované programy prevence kriminality, jak na úrovni hl. m. Prahy, tak i na úrovni městských částí hl. m. Prahy.

Obecně z Koncepce hl.m. Prahy :

Pravidelná jednání koordinátora prevence kriminality s koordinátory prevence kriminality městských částí a preventisty městské a státní policie

- Metodická činnost hl. m. Prahy vůči městským částem
- Pravidelná setkání krajského koordinátora prevence kriminality se zástupci MVČR, Policie ČR, Městské policie i dalších složek IZS
- Metodická činnost hl. m. Prahy vůči nestátním neziskovým organizacím
- Podpora zapojení všech městských částí do systému prevence kriminality
- Ustanovení kontaktní osob na městských částech hl. m. Prahy, které nemají dosud zřízenou funkci koordinátora prevence kriminality
- Realizace vzdělávacích seminářů pro koordinátory prevence kriminality a další preventisty
- Zajištění vzájemné informovanosti v rámci odborů
- Jednání platformy všech koordinátorů MHMP, kterých se dotýká preventivní činnost
- Zlepšení veřejné prezentace programů prevence
- Informace o realizaci preventivních aktivit
- Informování občanů a podpora informačních systémů zaměřených na prevenci, informování o možnostech ochrany před TČ a o možnostech pomoci obětem TČ.

Koncepce slouží především k:

- *vymezení institucionálního a organizačního rámce prevence kriminality a stanovení odpovědnosti a kompetencí v rámci systému prevence kriminality hl. m. Prahy a MČ Prahy 8.*
- *stanovení základních principů a priorit MČ Praha 8 v oblasti prevence kriminality a vymezení konkrétních opatření k jejich naplnění,*
- *iniciování a propojování aktivit všech subjektů zapojených do systému prevence kriminality.*

Z pohledu jednotlivých druhů kriminality se Koncepce, po vzoru vládní Strategie a Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy, zaměřuje zejména na kriminalitu obecnou, tj. kriminalitu, která lidi ohrožuje a obtěžuje nejvíce a často utváří jejich pocit vnímání bezpečnosti ve svém okolí a vytváří názor na kriminalitu jako celek a na práci jednotlivých subjektů, které v této oblasti.

Jsou však zapracované částečně i nové trendy především kriminalita na internetu, která je detailněji rozpracovaná a zcela nově je vzhledem ke změně legislativy i týrání zvířat.

Specifické formy zejména nejzávažnější trestné činnosti (terorismus, organizovaný zločin, hospodářská kriminalita, drogová kriminalita atd.), vyžadují specifické přístupy a velmi často jsou upraveny samostatnými dokumenty.

Koncepce se nevěnuje oblastem, které sice s prevencí kriminality úzce souvisejí, ale jsou upraveny samostatnými vládními strategiemi a koncepcemi.

1.10.2019